गोमातुः औदार्यम्

• रवीन्द्रनाथगुरुः

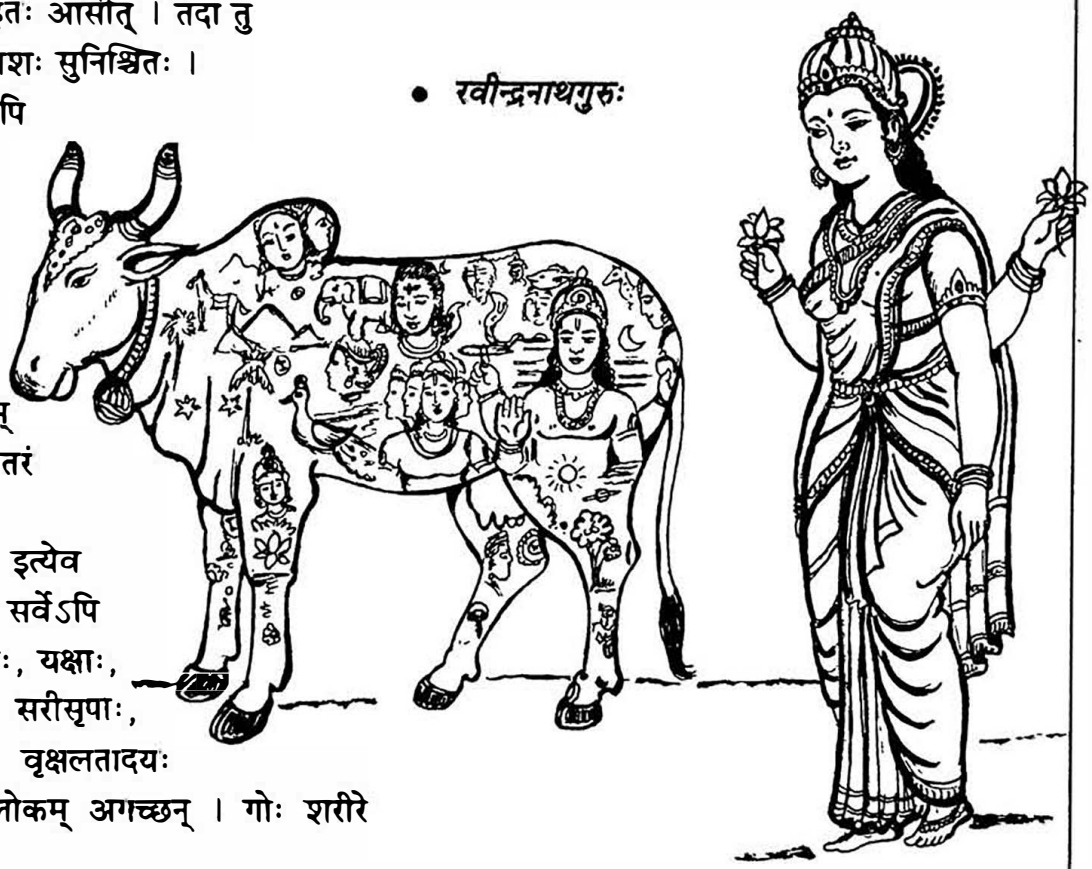

प्रलयकालः सन्निहितः आसीत् । तदा तु चराचरसृष्टेः विनाशः सुनिश्चितः । प्रलयानन्तरं पुनरपि साम्यावस्था भविष्यति । परन्तु तावत्पर्यन्तं चराचरजन्तूनां किमपि आश्रय-स्थानम् अपेक्षितम् आसीत् । अतः ते गोमातरं शरणम् अगच्छन् ।

गौः विश्वस्य माता इत्येव प्रसिद्धा । अतः एव सर्वेऽपि देवाः, दानवाः, मानवाः, यक्षाः, किन्नराः, कीटाः, सरीसृपाः, पशुपक्षिणः, जलचराः वृक्षलतादयः चापि आत्मरक्षार्थं गोलोकम् अगच्छन् । गोः शरीरे आश्रयं प्राप्नुवन् च ।

भगवतः नारायणस्य पत्नी लक्ष्मीः नितरां गर्विता आसीत् । सा चिन्तितवती यत् 'मम कोऽपि क्लेशः न भविष्यति । अतः अहं किमर्थम् अन्यं शरणं गच्छामि' इति । अतः सा बहुकालपर्यन्तं न गतवती एव । परं तु पश्चात् सा ज्ञातवती यत् तां विहाय अन्ये सर्वेऽपि गोलोकं गताः इति । अन्ते सा कुतूहलेन तत् द्रष्टुं गोलोकं गतवती । तत्रत्यं दृश्यं दृष्ट्वा सा आश्चर्यचकिता । गोमाता निश्चिन्ततया स्थितवती आसीत् । आसन्नप्रलयविषये अपि सा विचलिता नासीत् । सर्वे अपि प्राणिनः तस्याः शरीरं समाश्रिताः आसन् । साक्षात् भगवान् विष्णुः अपि गोमातुः अङ्गम् आश्रित्य स्थितवान् आसीत् । तत् दृष्टवत्याः लक्ष्म्याः गर्वः अपगतः । सा अपि गोमातरं सविनयं सम्प्रार्थ्य स्वयमपि तस्याः शरीरम् आश्रितवती ।

□□